

Savupiippujen ympärille elämää kulttuurista

Valtakunnallinen tekstiilialan toimintakeskus hyödyntäisi forssalaista perinnettä ja osaamista

Aki Vaani
FORSSAN LEHTI

TEKSTIILITAIDE Savupiipputeollisuuden kadotessa kulttuuri ja taide-elämä on valloittanut teollisuuskiinteistö monilla entisajan johtavilla teollisuuspaikkakunnilla ympäri Eurooppaa. Vanhoihin kiinteistöihin on syntynyt keskittyviä, jotka ovat ruokkineet monenlaista luovutusta. Tämä näkyy yleensä myös tilojen käyttöasteessa ja ennen pitkää myös matkailijavirroissa.

Tekstiiliteollisuuden loppuminen Forssassa herätti Hämeen taidetoimikunnan viritämään vanhan ajatuskuvan valtakunnallisen tekstiilimuseon perustamisesta Forssaan. Ajatusta tukee 160-vuotinen tekstiiliteollisuuden perinne ja alan osaamisen keskittyminen Forssan seudulle.

Tekstiiliteollisuuden valtakunnallinen museo puuttuu Suomesta täysin. Alan museotoimintaa on maassa muutenkin hyvin vähän. Tilautusta museon perustamiselle siis olisi. Taidekriitikko, kuraattori Hannu Castrén näkee Forssan ehdottomaksi tekstiilimuseon sijoituspaikkakunnaksi.

Castrénin mielestä alueen taiteellinen ja teollinen perinne tukee museon perustamista.

–Tämän tyyppisillä keskuksilla pitää olla vahva ydin. Forssassa tämä ydin voisi olla tekstiiliala, koska tämän alan osaamista paikkakunnalla on runsaasti, sanoo Castrén.

Castrénin mukaan museon ympärille voisi kehittää tekstiilialan toimintakeskuksen.

–Mikäli perustetaan vain museo, sillä olisi ainoastaan paikallista kiinnostavuutta. Mikäli perustetaan laajempi keskeisyys, jossa järjestettäisiin seminaareja, koulutusta ja tapahtumia, tulee se puhkaisemaan laajemman yleisön kiinnostuksen, Castrén uskoo.

Itsekien aikoinaan Finlayson Forssan palveluksessa työskennellyt tekstiilitutkija, kulttuurineuvos Ulla Nummikoski tietää, että tekstiiliteollisuutta koskevaa kansallisesti merkittävää arkistoaineistoa on vielä tallessa tuhansien hyllymetrien edestä. Suuri osa tästä materiaalista on Nummikosken mukaan tutkimatta.

–Mikkelin Elinkeinoarkistossa on tuhat hyllymetriä Finlayson Forssan arkistoista peräisin olevaa teollista ja sosiaalis-

"Tämän tyyppisillä keskuksilla pitää olla vahva ydin"

ta materiaalia, joka uhkaa lähteä säkeissä roskalavalle, ellei sitä oteta ajoissa talteen. Tämä aineisto pitäisi saada arkistoitavaksi ja tutkittavaksi, Nummikoski huomauttaa.

Nummikoski katsoo, että valtakunnallinen tekstiilimuseo olisi oiva paikka aineiston säilyttämiseen. Tätä ennen aineisto tulisi tutkia ja arkistoida.

–Forssan seudulla on materiaalitutkimusta MTT:llä ja ilmeisesti sielläkin on jonkinlainen arkisto. Myös Mustialan vanhassa arkistossa on arvokasta tavaraa. Myös nämä arkistot voisi koota yhteen hyödynnettäväksi tutkimuksessa ja koulutuksessa, Nummikoski toteaa.

Nummikoski on samaa mieltä Castrénin kanssa siitä, että pelkästään museotoimintaan käytettynä arkistomateriaalin kerääminen ei kannata. Siihen pitäisi kulttuurineuvoksen mielestä sijoittaa myös koulutusta ja tutkimusta.

Tekstiilitaiteilija **Outi Silfvenius** näkee tekstiilialan toimintakeskuksen ruokkivan myös tekstiilitaidetta ja yritystoimintaa. Hän näkisi mielellään toimintakeskuksen ympärillä työpajoja, kankaiden värjäystä ja tekstiilipainantaa.

Tekstiilimuseota on puuhattu Forssaan aiemminkin. Ulla Nummikosken mukaan asiaa valmisteli 1980-luvulla työryhmä, joka teki pitkällisen selvitystyön museon toimintamahdollisuuksista ja perustamisesta. Asiasta tehtiin hankesuunnitelma kustannusarvioineen.

Lopulta hanke kuitenkin

Seppo Pessinen

Ars Häme '10 rantautuu Forssaan

FORSSAN LEHTI

FORSSA Hämäläinen taideviikko Ars Häme '10 levittäytyy elokuussa Forssaan. Viikon taide- ja kulttuuritapahtumien kirjo ammentaa voimiaan myös Forssan kulttuuri- ja teollisesta perinteestä, sillä taideviikon teemana on Tehdas.

Taideviikon runko rakentuu näyttelyistä, työpajoista ja seminaarista. Sisällön kaikki osat linkittyvät kiinteästi toisiinsa ja tapahtuma keskittyy kaupungin keskustaan.

Ympäristö ja uusiokäyttö ovat teemassa mukana: taideviikolla kierrätetään niin ajatuksia, ideoita, materiaaleja kuin tapahtuman teemaakin kuvataiteesta teatterin ja musiikista kirjallisuuteen.

Tapahtuman sisältöjä ovat mm. tekstiili- ja lasitaidenäyttelyt sekä teollisen tekstiilin historianäyttely Finlaysonin Kutomolla; ympäristötaiteen näyttely Loimijoen rannalla, työpajoja eri kohderyhmille ja taideseminaari sekä teatteriesitys.

Lasi- ja tekstiilitaidenäyttelyyn osallistuu taiteilijoita niin Hämeestä kuin muualtakin. Joen varrelle nousevaan ympäristötaiteen näyttelyyn kutsutaan hämäläisiä taiteilijoita ja Kuhkanosken Killan jäsenistö esittelee teoksiaan omissa näyttelyssä. Killan ulkoilmänäyttely laskeutuu pitkältä aikaa sillan alle. Tapahtuman kirjallinen kirjo ulottuu sarjakuvanäyttelyä työpajoihin ja kirjallijapaamisiin.

Elokuun seminaarissa käsitellään mm. Forssan roolia Suomen tekstiiliteollisuudessa, ja edelleen suunnitelmalla valtakunnallisen tekstiilimuseon perustamisesta ja tyhjentyneiden tilojen kiinnostavuutta luovan alan yrittäjien näkökulmasta. Valtaavan kokoinen Valkaisusali muuttuu rouheaksi näyttelytilaksi ja teatterielämyksen paikaksi Renor Oyn tuella.

Kulttuuria tehtäisiin. Useilla teollisuuspaikkakunnilla savupiippujen sammuminen on merkinnyt kulttuurielämän ja ns. luovan talouden syntymistä.

kaatui kaupunginhallituksen käsittelyssä.

–Forssa ei ollut vielä tuolloin valmis tekstiilimuseolle, vaikka runsaasti töitä asian eteen tehtiin. Toivottavasti tulevaisuudessa ollaan valmiimpia,

koska tällainen keskus pitäisi Suomessa olla, hän toteaa.

Tekstiilimuseon perustamisesta keskusteltiin tiistaina Forssassa Hamkin Kehäämön tiloissa järjestetyssä semina-

arissa. Seminaarin aiheena oli Kuirka kulttuurin kesukset syntyvät ja tekstiilimuseokäytös oli yksi osa kokousta.

Asiasta keskusteltiin vilkaasti. Forssan kaupungin-

johtaja Tapani Venholle esitettiin suora kysymys museon perustamisen mahdollisuudesta Forssassa. Venho ei suoranaisesti torpanut aihetta, mutta ei näyttänyt myöskään vihreää valoa tä-

män hetkessä tilanteessa. Taidetoimikunnan edustajat kuitenkin lupasivat, että asiaan palataan Ars Häme 2010 taideviikon yhteydessä järjestettävässä seminaarissa elokuussa.

Aki Vaani

Kulttuurineuvos Ulla Nummikoski oli aikoinaan mukana valtakunnallisen tekstiilimuseon perustamisesta suunnitteleessa työryhmässä. Taidekriitikko Hannu Castrénin mielestä sama idea pitäisi herättää uudelleen henkiin.